

Universitätsbibliothek Paderborn

Unius Necessarii pars ...

Ubi agitur De Effectibus - qui primi, ac per sese ex notitia Dei consequuntur: De Æstimatione nimirum, in qua habendum, deque ardore, quo amandum est illud incomparabile objectum

Rogacci, Benedetto

Pragae, 1721

Cap. XXXI. De communionem omnium bonorum inter Deum, & anima[m] perfecto illi amore conjunctam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54508](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54508)

CAPUT XXXI.

De communiōe omnium bonorum inter DEUM, & animam perfectō illi amore conjunctam.

Ira est mutui amoris proprietās, itā ex duobus facere unum; ut tamen utrumque post prædictam unitatem multiplicet. Confuso quippe, & in perfectam communionem redactō, quidquid uterque amicorum seu est, seu potest, habetve; nullus inter eos jam remanet locus illi *meo, ac tuo*, quod Joannes Chryostomus jure appellat *frigidum verbum*, (*Or. de S. Philog.*) quia refrigerando natum charitatis fervori: neque tamen sive hic, sive ille quidquam perdit, aut minuit de summa, quam privatim antea possederat: imō uterque illam congeminat, addito illi in cumulum, quidquid proprium erat alterius: cui dicere propterea jure optimo potest, quod perfectissimus ille inter sacros amatores professus æterno Patri suo est, (*Joa. 17.*) *Et mea omnia tua sunt, & tua mea sunt*: nimirum, quidquid in censu meo erat, & ad me quomodocunque spectabat, pro

tuo jam habeto, & quasi tuo utitor: quemadmodum ego quoque vicissim, quidquid tu habes, & ad te quomodolibet spectat, quasi rem meam, & ad me pertinentem intueor. Cum igitur talis communicatio reciproci cujusque amoris sit propria; debet suo etiam modo inter DEUM, & quemcunque hominum intercedere, qui perfectæ charitatis, amicitixque nexu cum eo se conjunxit: adeò ut nihil hic prorsus seu eorum, quæ ad cælestem amicum suum pertinent, alienum à se existimet; sive eorum, quæ ipse possidet, suum potius, quàm illius esse arbitretur. Ideoque gaudeat primò de ipsius gloria, eamque pro viribus, perinde quasi sua esset, amplificare contendat. Secundò de injuriis, quas ipsi fieri videt, doleat, ceu de sibi factis doleret. Tertiò ipsius vires spectet, ut rem, qua uti ad omnes oportunitates suas possit, non minùs, quàm si fortitus à natura illas esset. Quartò omnium, quæ possidet, plenissimam ipsi, ea pro suo arbitratu capiendi, & usurpandi facultatem relinquat. Deque singulis hisce perfectæ communicationis partibus ad plenam illius explanationem differendum particulatim nobis esset. Sed quoniam de prima, & secunda distinctè jam egimus, superest tantùm, ut de duabus

abus etiam postremis hinc idem præstemus : demonstrantes, quantam esse in perfectis quibusque DEI amicis oporteat, tum fiduciam, promptas sibi ad omnes suos usus ipsius vires habendi; tum facilitatem, liberrimum eidem permittendi suarum quarumvis rerum arbitrium.

2. Debet igitur primùm, qui se DEO in perfectam amicitiam unitatem conjunxit, omnipotentis sui amici opes, viresque non aliter, quàm ut suas intueri, tam certum, & paratum indè sibi promittens in angustiis quibuslibet suis rebus auxilium; quàm si, quidquid ille ad se adjuvandum potest, per sese ipse posset: nec proinde, quamvis summam esse imbecillitatem suam noverit, debilem hac de causa, infirmumque se credere: sed illius omnipotentiam potiùs respiciens, qui per amicitiam *aliter ipse* evasit; satis sibi, quæcunque vis ingruat, & quidquid opus sit, potens sibi ejus causâ, & munitus videri. Similiter atque Homericus Teucer non minùs se tutum censebat, Ajace septemplicem clypeum sibi ostendente, quàm si ipse illius clypei esset Dominus, eumque lævæ insertum hostilibus telis objiceret: vel quomodo, ubi plures populi, sociali fœdere inito, communem exercitum

conflant; unusquisque eorum suam omnium
 potentiam facit, nec minùs contra hostem va-
 let, quàm si aliorum omnium in eo vires co-
 ìrent. *Omnia possum*, dicebat audacter D. Pau-
 lus: (*Ad Philip. 4.*) At qua fretus virtute? Eá-
 ne, quæ sibi à se inesset? Minimè verò: sa-
 tis quippe noverat, quàm hæc debilis foret,
 prout illa ejus verba ad Corinthios declarant,
 (*2. ad Cor. c. I.*) *Gravati sumus supra modum,*
& supra virtutem, ità ut tæderet nos etiam vive-
re. Sed ipsi in nobismet ipsis responsum mortis ha-
buimus, ut non simus fidentes in nobis. Ubinam
 ergo positam confidentiæ suæ causam habe-
 bat? Nusquam sanè alibi, quàm in sola omni-
 potentis sui amici virtute: *In eo, qui me con-*
fortat. Nam juxta receptissimum Philosophi
 effatum, perinde est, quantum ad substantiam
 effectûs, velle, & posse ab amicis nostri gratiâ
 aliquid fieri; ac si nos efficere illud idem no-
 stro Marte possemus. (*Ap. S. Th. 2. 2. qu. 5.*
a. 5 ad 1.) *Quæ per amicos possumus, per nos*
aliquaqualiter possumus. Ad cuius rei confirmati-
 onem non indignum referri videtur illius Ar-
 facomæ exemplum, qui missus à Scythis ad
 Bosphori Regem legatus, legatione obita, Re-
 gis filiam sibi uxorem desponderi poposcit.
 Cum enim admiratus Rex esset, id se rogari ab
 he-

homine, tam tenuis fortunæ, quàm esse illum noverat, poscentique subiecisset. Quænam verò tuæ sunt opes Arfacoma, ut dignè sustinere personam mei Generi queas? Si de armentis, prædiisque Rex quæris, fateor, respondit, nullam, vel admodum tenuem mihi obtigisse facultatum harum copiam. Sed amicorum par habeo, quorum fides nullis non regalibus gazis pretio antecellit. Sic ille: nihil tamen à Rege consecutus: qui novo illo divitiarum genere exploso nullam ipsius rationem duxit, alterique præstantioris fortunæ viro filiam nuptui tradidit. Sed non diu expectandum ei fuit, ut agnosceret, quanti pretii essent opes, quibus nitebatur Arfacomas. Reverso quippe hoc in patriam, cum apud amicos de injuria, quæ non ipsis minùs illata, quàm sibi fuerat, questus esset, fortes ii viri bono esse illum animo iusserunt: promittentes, alter raptam per vim sponsam ipsi adducturum; alter abscissum Regis caput, à quo contemptus indignè esset, laturum. Quod utrumque, si habendam Luciano (*in Toxari*) putamus fidem, non audaciori tentatum consilio, quàm felici peractum eventu ab iis est. Unde prædictus author colligit, qui duos probatæ fidei amicos habet, novum quoddam

posse dici hominis, seu monstri pulcherrimi genus ex tribus corporibus unicâ animâ plenis, motisque conflatum: nec aliud, quàm huiusmodi amicorum triadem in Gerionis fabula adumbratam à Poëtis fuisse.

3. His ergo ità se habentibus perpendatur, quæso, ferendine sint nonnullorum hominum sensus, qui angusto, pusillóque animo præditi nullum deplorandi finem faciunt conditionem naturæ nostræ, utpote nimium debilis ad repellendam tot immanissimorum hostium vim, ad abstinendam à lapsu inter tot offendicula, tàmque abruptas, & præcipites semitas; útque paucis rei summa attingatur ad rectè vivendum, & ad æternam consequendam salutem. Ego sanè licèt summam esse fatear virium imbecillitatem, qua post hæreditarium primi parentis lapsum humanum genus laborat; nullam tamen rationem invenio, cur quisquam de ea conqueri debeat. Imò statuo, & palàm pronuntio mœrorem, quo multi indè affliguntur, nasci ferè semper sive ex modica divinæ bonitatis cognitione, sive ex nimio propriæ excellentiæ appetitu. Nam, cum extra omne dubium sit, facillimum DEO esse humanam infirmitatem necessariis subsidiis juvare; vel prædicti homines metuunt,
nè

nè hæc subsidia à DEO sibi negentur, & hoc metu palàm ostendunt, nequaquam se illum pro vero, & fideli amico habere; vel, quamvis id non metuant, ægre tamen ferunt, haud promptum se habere, insitúmque in se ipsis, quidquid ad suam felicitatem requiritur, sed pro rerum, ac temporum opportunitate ab eo semper sibi esse expectandum, quæ ægritudo originem ducit à propriæ, nativæque excellentiæ appetitu rerum creatarum conditioni penitè dissentaneo, alienissimo etiam à legibus perfectæ amicitiae, quæ non permittit, ut cuiquam triste accidat, in cunctis vitæ usibus ab amici beneficentia pendere. Siquidem opis externæ indigentia molestè à nobis ferri consuevit, vel respectu nostræ inopiæ, quæ per eam occasionem manifestatur; vel ratione obligationis, qua benignitati succurrentis obstringimur. Quæ utraque ratio deficit, quoties auxilium ab homine non extraneo; sed amico præstatur. Deficit prima, quia, quidquid amicus possidet, pro solenni inter amicos bonorum communicatione, nostra itè possessio est, nec propterea aliquid ab eo necessariæ opis accipere plùs facit ad nos pauperes declarandos, quàm indicium paupertatis in principis viri filio sit, quòd, quidquid

quid ad vitam, & dignitatem opus sibi est, à patre accipiat. *Sicut enim* (Doctoris Angelici conclusio est) *quæ per amicos possumus, per nos aliqualiter possumus, ut dicit Philosophus; ita, quod ab amicis habetur, à nobis aliqualiter habetur.* (L. 3. con. Gent. c. 134.) Sed neque altera minùs deficit ratio: quia amicus, amico opem supeditans, rem non omnino arbitrariam, sed ex jure amicitiae debitam facit, nec proinde novam obligationem alteri imponit. Quemadmodum (ut in allato suprâ exemplo maneam) pater filio subveniens suæ potiùs erga illum obligationi facit satis, quàm ut nova sibi illum, & majori obligatione devinciat. Quamobrem jure Ciceroni scribere Brutus potuit, (In Lib. Ep. ad Brut.) *Noli expectare, ut tibi gratias agam; jam pridem hoc ex nostra necessitudine, quæ ad summam benevolentiam pervenit, sublatum est.* Eandemque in sententiam Cicero quoque alteri scripsit, (L. 3. Ep. Fam.) *Confirmatâ amicitia, & perspecta fide commemoratio officiorum supervacanea est.* Imò ulterius affirmo, bonum quodvis debere nobis gratius accidere, cum à verò, & fideli amico in nos proficiscitur, quàm si illud vel casu aliquo nacti, vel nostramet opera consecuti essemus. Nam in his casibus vel unica, vel præcipua delectatio-

tionis materies esse consuevit boni acquisitio, & possessio: cum in illo præter hanc alia quoque nobis suppetat, & illa quidem teste Cicerone jucundior, experimentum videlicet amoris, quem amicus in bono illo conferendo erga nos præfert. *Non enim tam utilitas parta per amicum, quam amici amor ipse delectat.* (Idem de amic.)

4. Quorsum igitur de nostra imbecillitate pergimus queri? Ah nimiam DEO injuriam facimus, si amico illo utentes imbecillos nos esse, non dicam, querimur, sed vel censemus. Quorsum plus desideramus virium? Perinde quasi non ad omnes usus nostros omnipotentia illius sufficeret. Tantundem nobis est in illo, perque illum posse omnia, quantum, si per nos ipsos, perque nostras vires possemus. Non minus ab eo protegemur, & juvabimur, quam si idoneam à natura haberemus nosmet protegendi, & juvandi virtutem. Nemo trepidat, quòd inermis sit, ubi alter præstò est, qui illum possit, & velit suis armis contra hostiles quosque incursum tueri. Nemo queritur, numos sibi ad victum comparandum deesse, quando non deest, qui hunc sibi sumptibus largè, affluentèrque supeditet. Nemo ægre fert, quòd longum, neces-

cessariumque iter emetiri suis pedibus nequeat, si in promptu habet, qui suo illum curru ad itineris usque metam commodissime transehat. Age jam, nonne his omnibus paternae providentiae officii erga suos servos, atque amicos DEUS fungitur? At quid, rogo, aliud suavissima illa nomina innuunt, queis à Regio Propheta, *Refugium, & virtus, illuminatio mea, & salus mea, turris fortitudinis à facie inimici, DEUS auxilii mei, Salvator meus, protector vite meae, adjutor noster in æternum*, passim in Psalmis vocatur? Quidve aliud ea comparatio bonæ ipsius voluntatis cum clypeo impenetrabili, & nos undique tegente, quam in Psalmo quinto idem instituit, canens: *Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronâsti nos?* Nonne Principem Apostolorum audimus, jubentem, ut *omnem sollicitudinem nostram projiciamus in eum, quoniam ipsi cura est de nobis?* (Ep. 1. c. 5.) Imò nonne & ipsummet humani generis Servatorem audimus, vetantem, nè anxii simus de futuro necessariorum com meatuum provisione, utpote quibus ad omnimodam securitatem satis superque est, nostram eorum indigentiam DEO esse perspectam? (Matt. 6.) *Nolite solliciti esse, dicentes: Quid manducabimus? aut quid bibemus? scit enim Pa-*

ter vester, quia hi omnibus indigetis. Esto, à multis oppugnemur, iisque validissimis hostibus. Sat valet, ut eorum omnem vim floccipendamus, amica illa promissio, (Lib. 2. Paral. 20.) Nolite timere, neque paveatis multitudinem hanc. Non est enim vestra pugna, sed DEI. Non eritis vos, qui pugnabitis. Sed tantummodo confidenter stete, & videbitis auxilium Domini super vos. Magna, & continua rerum necessariorum egestate urgeamur. Quid tum? si tanti est, quæcunque opus sunt, obtinere; quanti rogare, dicente ipso Domino, (Luc. 11.) Petite, & dabitur vobis. Omnis enim, qui petit, accipit. Ardua, & periculis undique obsita sit nostræ salutis via. Cur animos idcirco despondeamus? En DEUM, ad nos per eam tutò deducendos paratum, instar veteris populi sui, quem per desertum portasse in humeris suis, & custodisse, quasi pupillam oculi sui, (Deut. c. 31.) legitur. Ità profectò, en illum tale nobis amantissimæ genæ providentiæ in paternis illis apud Isaiam verbis spondentem, (c. 46. & 43.) Audite me, domus Israël, qui portamini à meo utero. Usque ad senectam ego ipse, & usque ad canos ego portabo. Ego feci, & ego feram, ego portabo, & salvabo. Noli timere Israël, quia redemi te, meus es tu. Cùm tran-

tran-

*transferis per aquam, tecum ero: & flumina non operient te. Cum ambulaveris in igne, non combureris, & flamma non ardebit in te. Quia ego Dominus DEUS, Salvator tuus. In summa, ut uno verbo omnia complectar; satis esto, quod professus disertè est, amicum nobis se esse: (Joa. c. 15.) Vos autem dixi amicos. Nam, si Porus Rex Indiæ roganti Alexandro Macedoni, quonam modo tractari vellet, respondit unico verbo: *regaliter*, nimirum prout Regem tractari par est, instantique, num quid aliud desideraret? nihil sibi superesse addendum, subjecit, quod unica illa voce non contineretur: *Omnia*, inquit, *verbum regaliter complectitur*; (Plut. in Alex.) haud dissimiliter ego quoque hic dixerim, nihil posse vel nos à DEO petere, vel eum nobis præstare, quod in amicorum suorum nomine non promiserit. Quocirca non vulgarem injuriam ipsi faceret, qui post hæc de sua etiamnum imbecillitate, atque inopia pergeret queri: tanquam si amicum hujusmodi habens non promptum, paratumque in eo haberet, quidquid opum, & præsidiorum ad plenam felicitatem requiritur. Quidni (ait D. Bernardus) *omnia possibilis sint, inveniunt super eum, qui omnia potest? Nihil omnipotentiam Verbi clariorem facit, quàm quòd omni-**

po.

potentes faciat omnes, qui in se sperant. Denique omnia possibile sunt credenti. An non omnipotens, cui omnia possibile sunt? (Serm. 85. in Cant.)

5. Fateor quidem, si à nostramet natura, & citra externæ ullius benignitatis opem haberemus, quidquid noster usus desiderat; majorem futuram nativæ nostræ conditionis præstantiam. Sed, cum præstantia hujusmodi, ut paulò antè indicavi, ultra entis creati limites sit; qui eâ se carere indignanter ferret, perinde faceret, ac si indignaretur, ens creatum se esse. Nec præterea DEUM amaret sincerissimo illo, & nil proprii respiciente affectu, quo eum amabat D. Paulus, cum diceret: (2. ad Cor. c. 12.) *Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi*: nempe ideo, quòd cogeretur non suæ, sed DEI adjuvantis virtuti suæ omnia felicitatis instrumenta, & præsidia debere. Quem imitata in prædicto integerrimæ charitatis sensu B. Catharina Genuensis, usque adeò ipsa etiam gaudebat, omne nostrum bonum expectandum nobis à DEO esse; ut si in eventu impossibili, & merè imaginario, vel minimam boni particulam apud quempiam vidisset, quæ à se ipso illi inesset, professâ sit, (In Vit. c. 10) eam se illi per vim ablaturam, nè quid usquam

K k k

pro-

propriæ bonitatis extra DEUM omnis boni
 fontem extaret. Cæterùm si hæc divini auxi-
 lii necessitas nos naturaliter minùs perfectos,
 haud certè etiam minùs tutos, ac divites red-
 dit. Imò per æternam, & immobilem hu-
 jusmodi legem, ut non nisi à DEO expectan-
 da nobis sint, quæ ad nostram salutem, & fe-
 licitatem pertinent, certiores sumus, ea no-
 bis cumulatè obventura, quàm si iisdem com-
 parandis sat virium in nostra natura habere-
 mus. Quamobrem absurdæ præter omnem,
 & vix non impiæ illæ mihi quorundam voces
 videntur: timeo de mea prædestinatione,
 & salute, eò quòd non à me tantùm, sed à
 DEO quoque illa pendeat. Si totum hoc ne-
 gotium in mea unius manu esset, securus de
 illa agerem. Nunc autem cogor in metu ef-
 fe, quando felix illius exitus *non est volentis,
 neque currentis, sed misereantis DEI (Ad Rom. 9)*
 Tace, tace, ô quicumque ità differis. Nè un-
 quam deinceps seu in mentem tibi veniant,
 seu ab ore tuo prodeant sensus tam præpos-
 teri, tamque injuriosi DEO, qui se Patrem pro-
 fitetur, & amicum tibi esse. Timere te ais de
 sempiterna tua salute, eò quòd non illa à te u-
 no, sed à DEO itèm pendeat? Ineptissimum
 consequens: imò tunc potius author tibi es-
 sem

sem timendi, si nullæ hoc in negotio partes DEI essent, sed tu solummodo illud posses, ac deberes peragere. Unica sollicitudinis, ac trepidationis ratio tibi est, quòd illud non tantum à DEO, sed à te etiam pendeat. Felicem te enim verò, si DEUS totum hocce opus arbitrio tuo prorsus excluso sibi uni curandum fumeret, certus omnino de secundo illius exitu fores. Nunc saltè gratias ei age, quòd non totum in tua manu relinquere, *nec volentis, & currentis* tui, sed *sui esse miserentis* voluerit. Cùm tuum *velle*, tuumque *currere* nequaquam certum æquè sit, ac suum *misereri*. Si nullius, præterquam volentis, & currentis esset, justissimam de illo metuendi causam haberes. Tanta siquidem vecordia tua est, ut forsàn ommitteres *velle*: & tanta itè ignavia, ut facilè negligeres *currere*. Nunc verò, cùm sit *miserentis* DEI, tam firmam concipere de prospero illius eventu spem potes, quàm extra omne dubium est, DEUM pro natura habere misericordiam, neque posse hujus magis, quàm suæmet oblivisci naturæ. *Miror homines* (scribit D. Augustinus) *infirmiitati suæ se malle committere, quàm firmitati promissionis DEI.* (De Prædest. sanct. c. 11.) Qui alibi etiam colligit, tantò unicuique justius confidendum in

DEO esse, quantò minorem habet causam confidendi in se ipso. (*De Bono Persever. c. 22.*) Absit autem à vobis, ideo desperare de vobis, quia spem vestram in ipso habere jubemini, non in vobis. Maledictus enim homo, qui spem habet in homine: & bonum est confidere in Domino, quàm confidere in homine: quia beati omnes, qui confidunt in eo. Idque quàm compertum, & persuasum haberet egregius ille DEI servus Joannes Avila, perillustri declaravit exemplo. Cùm enim aliquando ob iniquas delationes in sacrorum fidei Quæditorum custodia detineretur, & judex, quasi rem humanitus desperatam significans, ei dixisset: Joannes, causa tua jam in DEI manu sita est; hilari vultu respondit, atqui, si ibi illa est, meliore in loco esse nequit. (*In Comp. Vit. c. 3.*)

6. O Altissime DEUS! qui, cùm supremum in creatas res universas dominatum obtineas; non tamen dedignaris inauditæ benignitatis prodigio amicum te nobis offerre; absit à me, injuriosum adeò tibi esse, ut timeam, nè verbo tenus, & meram in speciem id nominis præferas, minúsque ideo promptam, quandocunque usus poscat, laturus nobis opem sis, quàm fidissimus quisque ferret ex amicis nostris mortalibus. Nimis, ah nimis à
suspi-

suspicionibus tam indignis abhorret cognitio, quam de ineffabili bonitate tua mihi impertisti: nimisque itè discrepant luculentissimæ de eadem testimoniationes, quæ in sacrarum Literarum monumentis ad singulos penè gressus occurrunt. Timeat ergo, quisquis vult, naturalis impotentia suæ causâ. Ego quippe amicum te habens satis me munitum, & validum tua omnipotenti virtute arbitror. Novi quidem, & fateor, nihil me infirmius secundum nativam conditionem meam esse. Sed nihil indè sollicitudinis, molestiaque capio: eodem quippe loco ponens, quæ usui sunt, per auxilium tuum, ac per propriam meam virtutem assequi posse: imò charius habens, tutiusque existimans, quòd vires necessarias à te debeam accipere, quàm si easdem per me ipsum haberem. Charius quidem, quia quodvis meum bonum plus mihi affert oblectationis, si amicum sit benignitatis tuæ munus, quàm si meæ decus naturæ. Tutius verò, quia major mihi ratio est confidendi de voluntate tua nunquam non fidissima, & optima, quàm de mea plerumque infida, & perversa. Quamobrem nihil dubitaverim illa Apostoli verba usurpare, (2. ad Cor. 12.) *Cùm infirmor, tunc potens sum*: tantumque absum ab expostulando

do de mea naturali imbecillitate, ut eam potius amem, atque exosculetur: quippe quæ nec ulli periculo me objicit, cum in dubio quovis rerum cardine à te fulciatur, & continuæ materiam mihi præbeat lætitiæ, efficiendo, ut in singula temporis momenta novos tui erga me amoris effectus experiar. Si æternam meam salutem meæ duntaxat voluntati, & virtuti procurandam relinqueres, deprecarer te, nè tam gravi damno affectum me velles. Manifesti siquidem damni genus filio prodigo esset, suæ potius temeritatis, quàm paternæ providentiæ auspiciis vitam gubernare. Proh quantum gaudeo, quòd nihil nisi per te possim, quòd singulis vitæ momentis ope tua indigeam, quòdque, veluti quidquid assecutus bonorum sum, non mihi, sed tibi debeo; sic & quidquid deinceps assequar, non mihi debebo, sed tibi. Non possum in meliori usquam loco, quàm in tuis manibus degere. Nisi naturalis creatæ meæ essentiæ conditio me ibi necessariò constituisset, egomet ipse per ultro-neam, & liberam electionem iis me totum committerem. O manus parentis! ô manus amici! ô manus non minùs largæ, quàm divites, non ad subveniendum minùs promptæ, quàm validæ! Cuinam plùs me decet, quàm

vobis fidere? In quem securiùs, quàm in vos
reclinare omnem mearum seu præsentium,
sive æternarum rationum summam? *In manus
tuas, Domine, commendo spiritum meum. In te Do-
mine speravi: non confundar in æternum.*

7. Atque ex hac cum DEO, tanquam in-
timo amico, rerum omnium communicatio-
ne fiebat, ut fideles illius servi níl dubitarent
opera sæpe aggredi, humanam vim exceden-
tia, ut quando pro potestate edixerunt jam in-
sanabilibus morbis, ut languentes artus exem-
plo desererent; jam animabus corporeo ne-
xu per mortem solutis, ut ad pristinas sedes
postliminio redirent; jam elementis, & aliis
sensu carentibus corporibus, ut consuetam
operandi rationem, & propriam quodammo-
do naturam mutarent. Neque id moderatè
duntaxat, gravique, & extraordinaria ratio-
ne impulsis, tanquam si vererentur potestate à
DEO sibi indulta iusto largiùs, & prodigè uti:
sed pluries sinè ulla parcitate, levibusque de
causis more hominis, qui opulentissimi the-
sauri claves à Domino acceperit cum omni-
moda potestate sumendi indè, quantumcun-
que opum libeat. Cujus libertatis complura
in sacris Historiis videre est, nec illepida ex-
empla. *Quale putà illud magni Abbatis Ma-*

carii, cum læna catulum suum visu orbum
 supplicanti similis ante illius pedes deposuit.
 Quem vir sanctus DEO invocato, supraque
 cæci animalis oculos expuens, lælabundæ ma-
 tri integrum, ac videntem restituit. (*Ribad. in
 Vit.*) Quale item à P. Bernardo Colnago no-
 stræ Societatis viro editum: (*Tanner in Soc.
 Eur. El. 87.*) cum ad sedandos pueruli de vo-
 lucræ sibi elapsa inconsolabiles fletus dexterâ
 intrâ sinum insertâ aliam indè non sinè magna
 præsentium admiratione venustiorē avicu-
 lam protulit, & lugenti in manus porrexit.
 Quale illud denique (ut de aliis pluribus ta-
 ceam) admirabilis viri, & nostri item Sacer-
 dotis, Josephi Anchiætæ, cum arbiter lectus
 inter duos competitores, qui in anseris ludo
 eam volucrum sibi uterque contendebant de-
 beri; pusionem quinquennem naturâ mutum
 prodire in medium iussit, suoque calculo con-
 troversiam decidere. Qui DEI famulo ob-
 temperans auditus illico est obstrictam eate-
 nus linguam in voces resolvere, cumque in-
 credibili circumstantis totius populi planctu
 festivam hanc sententiâ proferre: Meus est,
 mihi que anser debetur, ut meæ parenti illum
 feram. Atque in hunc modum, nemine non
 approbante, dijudicata lis est: domūque ipse
 se

se lætus de anserè, multóque adhuc lætior de
 acquisito loquendi usu discessit. (*In Vit. Ital.*
6. 14.)

8. Hinc etiam oriebatur familiaritas, qua
 iidem res necessarias à DEO interdum posce-
 bant, ritu debitum potiùs exigentis officium,
 quàm gratuitum munus petentis: nec subti-
 midè instar ejus, qui Domino supplicet, sed
 confidenter, ceu qui ad amicum confugiat.
 Adeò ut, nisi ocyùs exaudirentur, haud time-
 rent de impetrationis mora cū eo queri, ex-
 clamantes: *Usquequo Domine, oblivisceris me in
 finem? Exurge: quare obdormis Domine? Ubi sunt
 misericordiæ tuæ antiquæ? Clamo ad te, & non
 exaudis me: sto, & non respicis me. Mutatus es
 mihi in crudelem.* (*Pf. 12. 43. 88. & Job. 6. 30.*)
 Imò etiam ad minandum, & ad vim quodam-
 modo intentandam progredierentur. Et ve-
 rò nonne audax, & libero spiritu plena est il-
 la Moysis, dum causam populi sui ageret, pa-
 ctio, (*Exod. 32.*) *Aut dimitte eis hanc noxam,
 aut, si non facis, dele me de libro tua?* Nonne
 cogentis, & minabundi speciem præfert illa
 Jacobi Patriarchæ denuntiatio, (*Genes. 32.*)
Non dimittam te, nisi benedixeris mihi? Nonne
 eandem observare vim licet in comminatione
 illa, qua religiosus vir è sacra Prædicatorum

Familia, submissiore antea oratione in cassum
 petitam, valetudinis integritatem à DEO tan-
 dem obtinuit, disertè contestatus: *Profectò,
 nisi me sanaveris, Domine Jesu, accusabo te apud
 piissimam Matrem tuam.* (*Bin. Prax. Am. div. c.
 25.*) Quibus piæ libertatis exemplis familia
 adjungi merentur, tum B. Catharinæ Genuen-
 sis: (*In Vit. c. 29.*) quæ, si à DEO quid opta-
 ret, audiebat se interiùs moneri: jube, nam
 amor rei præstandæ vim habet; tum memora-
 ti paulò antea Bernardi Colnagi, eò usque in-
 terdum progressi, ut si tardiùs consequeretur,
 quod à DEO postulabat, infantuli JESU effigi-
 em arcâ, velut carcere includebat, denuntians,
 non nisi post exauditas suas preces, se eum in-
 dè educiturum. Qui, tam confidenter cum
 cæli Domino agens, nîl mirum est, quòd er-
 ga Cælites ipsius famulos pari confidentia ute-
 retur. Prout videre licuit, cùm piscatui ali-
 quando interesset, néve otiosum tantummo-
 do spectatorem ageret, hamum ipse etiam in
 mare jecit, D. Antonium Patavinum preca-
 tus, ut jactum suum anguillæ capturâ secun-
 daret. Educto enim paulò post hamo, cum
 anguilla quidem, sed minuscula; heus, inquit
 subridens, hiccine, Antoni, pisciculus dignû
 tibi te munus videtur? Reddo illum tibi, ut
 ali-

alium majorem à te obtineam. Et obtinuit
 revera, vix priore abjecto, & hamo in undas
 rursus demisso, anguillam videlicet tantæ ma-
 gnitudinis, ut in prandium cunctis suffecerit,
 qui piscatûs gratiâ eò loci convenerant. Ut
 que aliàs evenit, cùm accito ad se puerulo la-
 pidem tradidit, jubens cum eo ad Francisca-
 norum Patrum templum, ejusdemque S. An-
 tonii aram proficisci, & divo aræ Præsidi dice-
 re, B. Antoni, P. Bernardus Colnagus dicit,
 te cor lapide hoc durius habere, utpote qui
 adhuc moreris homini illi, à se tam instanter
 tibi commendato opem ferre. Quam legati-
 onem cùm simplex puer rite obiisset, prode-
 untem ex ara Franciscanum vidit, qui placido
 vultu, age, inquit, P. Bernardo suum lapi-
 dem refer, dicitoque, ejus duritiam ipsius
 cordi veriùs inesse: cùm post tot contraria ar-
 gumenta eum tarditatis in se exaudiendo ac-
 cuset, qui homini, quem commendaverat,
 prompta, & præsentis ope adfuit, licèt rei e-
 ventus non ità protinus ab eo resciri potuerit.
 (*Tan. sup. cit. & in Comp. Vit. p. 2. c. 7.*)

9. Sed enim verò amica hæc cum DEO
 agendi libertas, & quasi authoritas, illius opes,
 virésque respiciens, quasi per mutuam ami-
 citiæ communicationem suas, nequaquam, ut
 ani-

animadvertit D. Bernardus, cuius animæ con-
 venit: sed earum tantummodo propria est,
 quæ perfectæ cum supremo illo Domino a-
 micitiæ jura ad unguem servantes certissimè
 nòrunt, multò eadem accuratiùs servatum ab
 ipso pro parte sua iri: atque ità (*Serm. 46. in
 Cant.*) *nimix confidentiâ charitatis nihil ejus, quem
 valde diligunt, à se existimant alienum: audacter
 se in possessionem associantes, cui junctas non du-
 bitant in amore.* Quò igitur hæc, de qua lo-
 quimur, communicatio integra utrinque exi-
 stat, possitque anima liberum sibi in bona cæ-
 lestis amici jus sumere; debet ipsa quoque,
 ceu initio proposui, plenam eidem in quævis
 sua bona potestatem permittere; adeò ut, quo-
 modocunque his usus ille fuerit, nihil inde
 commoveatur, neque id pro re nova, & in-
 solenti habeat, sed pro æquissima potius, &
 quam ipse amicitix fœdus cum eo primùm in-
 iens, ratam simul esse in futurum omne tem-
 pus voluerit. Et fanè hujusmodi esse amo-
 ris, quanquam non mutui, ingenium, docu-
 mento est mirum illud indulgentis, prolixî-
 que animi specimen, quod refert Plutarchus,
 (*In Vit. Alcib.*) ab Anito perillustri Athenis ci-
 ve proditum fuisse erga Alcibiadem. Nem-
 pe hic ferox, ac prætunidus juvenis, quam-
 vis

vis ab Anito medullitus, efflictimque amaretur, vix ullam tamen amatoris sui rationem ducebat, nec aliud ei exhibebat amici signum, præter confidentiam, qua ejus amore in sua emolumenta utebatur. Hinc invitatus ad sumptuosum, & geniale epulum, quod Anitus domi suæ adornaverat; renuit quidem adesse? sed, cum convivium jam celebraretur, improvisus supervenit, non conviva, sed raptor. Pari siquidem libertate, ac si Dominus, & in domo sua esset, vasa quædam argentea ex abaco, ubi ad usum, splendorémque convivii præstabant, à famulis, quos secum duxerat, auferri jussit, iisque spoliis onustus è conspectu Aniti, rem totam observantis discessit. Quantum admirationis, & stomachi in omnibus, qui discumbebant, excitârit tam impudens facinus, pronum cuique sit æstimare. At vix ulli videatur credibile, quàm tranquillo illud Anitus vultu, atque animo exceperit. Ipse, qui unus injuriâ, damnóque affectus fuerat, usque adeò nullam indignationis vocem contra iniquum prædonem emisit, ut eum potius à reliquorum convivarum jurgiis tuendum susceperit: tanquam non modo nullius in eo factó injustitiæ, ac petulantiarum, sed magnæ insuper æquitatis, ac mo-

de-

destiæ laudandum: utpote qui, cùm plenissi-
 mam sui erga eum amoris causâ in omne con-
 vivii argentum potestatem obtineret, non nisi
 partem inde auferre contentus fuisset. Si itaque
 tam liberali ille animo fuit erga amicũ morta-
 lem, imò neque amicum, quia amoris suo in-
 gratum; quo nos, rogo, esse oporteat erga
 DEUM, quoscunque inter amicos & maximè
 amari dignum, & in redamando fidissimum?
 non existimantes nimirum contra ullum jus
 nostrum, & proprios amicitiae ritus ab illo a-
 gi, dum aliqua earum rerum utitur, in quas
 ipsi, tanquam intimo amico plenissimum jam
 arbitrium concessimus: imò admirantes ipsi-
 us moderationem, quòd ea tantum parte con-
 tentus sit, & liberrimam ei rursus facientes,
 reliqua itè omnia pro suo arbitratu usurpan-
 di potestatem, B. Catharinæ Genuensis exem-
 plo, quæ quanta cum largitate totam se, suas-
 que res omnes DEO permisisset, quàmque
 non securo duntaxat, sed hilari quoque ani-
 mo exciperet, quidquid de se visus ipsi esset
 statuere, ex sequenti hac testificatione intelli-
 gi potest: *Ego clavem domus meae amori tradidi
 cum amplissima facultate, ut, quidquid opus facto
 erat, libere ageret, nil parcens: seu animæ, seu cor-
 pori, seu rei, seu cognatis, atque amicis.* Cùmque
 vi-

vidissem susceptam ab eo esse hujusmodi curam, missam à me illam penitus feci: observans tantummodo summa cum animi jucunditate mirum, quo in te in singula ab eo peragebantur, decorem. (In Vit. c. 41.)

10. Neque verò, quòd nostras omnes facultates unà cum divinis in commune contulerimus, & contenti simus, DEUM parte à nobis congesta pro arbitrato suo uti, liberales nobis possumus erga ipsum videri. Post mutuam quippe hujusmodi communicationem, quantuncunque ille rerum nostrarum ex eo cumulo accipiat, incomparabiliter ditiores remanemus, per summam ab ipso vicissim contributam; quàm si nostrum omne peculiolum nobis privatim possidendum retinuissemus, nec DEUS vel minimam ex eo partem delibasset. Quemadmodum, si ego, & magnus Rex aliquis nostra bona omnia in commune conferamus: ego nempe exiguum id, quod mihi ad quotidianos vitæ usus vix sufficit; ipse verò quidquid possessionum, censuumque recipit principalis suæ fortunæ amplitudo; licet Rex partem eam omnem, quam ego contribui, in suos usus absumeret, semper tamen plus incomparabiliter in communi acervo opum restaret; quàm quod antè bonorum com-

mu-

municationem in privato censu meo fuerat : ac proinde , cum totus ille acervus à me quoque communiter possideatur , opulentior sine ulla comparatione ego indè essem , quàm si nullo inito communionis fœdere totum mihi uni meum peculium servàssem. O communionem , supra quàm æstimari possit , quæstuosam , ac divitem ! cujus ratione & DEUS animæ dicit , quod dicere interdum solebat fidei suæ sponsæ Teresiæ , (*In Vit. c. 35.*) *Jam tu mea es , egoque sum tuus ;* & anima de eo usurpat illa Sponsæ in Canticis verba , (*c. 2.*) *Dilectus meus mihi , & ego illi.* Uterque nostrum ab altero possidetur , & alterum vicissim possidet. Nullum jam est inter mea , & illius bona discrimen : sed tam hæc , quàm illa , unum quid sunt totum illius simul , & meum quasi unum commune peculium ex duobus diversis conflatum. Felices enim verò animæ , quæ hoc fœdus inierunt cum DEO ! Imò felices , quotcunque hominum sunt , cum DEUS ad illud omnes invitet. Miserrimi verò illi , qui cæca , & vecordi retinente avaritia inire illud timent ; vel non tam ex toto ineunt , quàm ad veram , perfectamque amicitiam requiritur.

